

prima instanță: V. Jomiru-Niculită
instanța de apel: M. Guzun, Iu. Cotruță, N. Simciuc

ÎNCHEIERE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Novac Andrei prin intermediul avocatului Iurie Nichitoi,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția „Moldsilva” către Novac Andrei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și rezilierea contractului de arendă,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Novac Andrei și menținută hotărârea primei instanțe,

constată

La 03 august 2015, Agenția „Moldsilva” s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată împotriva lui Novac Andrei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și rezilierea contractului de arendă.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 05 noiembrie 2010, între Agenția „Moldsilva” și Novac Andrei a fost încheiat contractul de arendă a terenurilor din fondul forestier în scop de recreare cu nr. 237. Conform contractului nominalizat Agenția „Moldsilva” în calitate de arendator s-a obligat să transmită lui Novac Andrei în calitate de arendaș, terenurile fondului forestier cu suprafața de 2,0 ha, amplasat în ocolul silvic s. Buțeni, r-nul Hâncești, iar pârâtul la rândul său s-a obligat să primească bunul imobil și să achite anual arenda pentru folosirea și posesia bunului în mărime de 8900 lei.

Susține că, potrivit pct. 2 al contractului de arendă sus menționat, termenul închirierii constituie 49 ani, începând cu data de 05 noiembrie 2010 pînă la 04 noiembrie 2059.

Relevă că pîrîtul a recepționat bunul imobil, s-a folosit de acesta în modul corespunzător, însă nu și-a onorat obligațiile de plată, acumulînd o datorie în sumă 26700 lei, pentru anii 2013-2015.

Menționează că conform pct.3 enunțat, plata arendei urmează a fi achitată de către arendaș nu mai tîrziu de data de 01 martie pentru anul curent.

Invocă că în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă la data de 30 martie 2015, i-a fost expediată o reclamație în adresa pîrîtului, însă aceasta a fost lăsată fără răspuns.

Solicită Agenția „Moldsilva” rezilierea contractului de arendă a terenurilor din fondul forestier nr. 237 din 05 noiembrie 2010, încheiat între Agenția „Moldsilva” și Novac Andrei cu încasarea de la pîrît a sumei de 26700 lei cu titlu de datorie, dobînda de întîrziere în mărime de 5947 lei și cheltuielilor de judecată în sumă de 90 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 19 septembrie 2016, acțiunea a fost admisă.

A fost reziliat contractul de arendă a terenurilor din fondul forestier în scop de recreere nr. 237 din 05 noiembrie 2010, încheiat între Agenția „Moldsilva” și Novac Andrei.

S-a încasat de la Novac Andrei în beneficiul Agenției „Moldsilva” suma de 26700 lei cu titlu de datorie, dobînda de întîrziere în mărime de 5947 lei și cheltuielilor de judecată în sumă de 90 lei, în total suma în mărime de 32737 lei.

S-a încasat din contul lui Novac Andrei în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 979,41 lei cu titlu de taxă de stat (f.d. 47, 51-52).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, a fost respins apelul declarat de către Novac Andrei și menținută hotărîrea primei instanțe (f.d. 86-92).

La 26 iunie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților procesului, copia deciziei emise (f.d. 93).

La 08 august 2017, Novac Andrei prin intermediul avocatului Iurie Nichitoi a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea acestora cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă acțiunea integral.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei de drept citate, Completul de judecată consideră că recursul declarat la 08 august 2017, este depus în termen, or, la materialele pricinii lipsesc care-va date confirmative din care să rezulte cînd i s-a comunicat recurentului decizia instanței de apel.

În motivarea recursului, Novac Andrei susține că a achitat datoria solicitată de Agenția „Moldsilva” la 26 august 2015, fără a fi informat despre acțiunea intentată față de el.

Reține că odată ce a achitat datoria acumulată față de Agenția „Moldsilva”, neîntemeiat i s-a dispus încasarea dobînzii de întîrziere.

În conformitate cu art.439 alin.(2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 20 septembrie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs intimatului, informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia

Până la examinarea pricinii, intimata nu a depus referință la cererea de recurs declarată, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Novac Andrei prin intermediul avocatului Iurie Nichitoi este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Din considerentele prezentate mai sus, instanța observă că cererea de recurs nu a întrunit temeiurile de inadmisibilitate prevăzute de art. 433 alin. b), c), d) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, para. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, para. 35; *Miessen*, *ibidem*, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Novac Andrei prin intermediul avocatului Iurie Nichitoi este formulată în baza art. 432 (1), (2), așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, par. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Novac Andrei prin intermediul avocatului Iurie Nichitoi a formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Novac Andrei prin intermediul avocatului Iurie Nichitoi nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Novac Andrei prin intermediul avocatului Iurie Nichitoi se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală